



## Z e n o n E d u c a t i o n C e n t r e

---

### ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 1821

Ο **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** ([3 Απριλίου 1770](#) - [4 Φεβρουαρίου 1843](#))

ήταν [Κλέφτης](#), [πολιτικός](#) στην [Ελλάδα](#) και καπετάνιος και στρατηγός της [Επανάστασης του 1821](#).

Έμεινε γνωστός και ως **Γέρος του Μοριά**. Προερχόταν από φημισμένη οικογένεια κλεφταρματολών. Το επώνυμο της οικογένειάς του αρχικά ήταν Τζεργίνη, αλλά η σωματική διάπλαση του προ-πάππου του (άντρας γεροδεμένος με έντονους γλουτούς) τού έδωσε το χαρακτηρισμό στα ελληνικά "Κολοκοτρώνη".



Θεόδωρος Κολοκοτρώνης



Έφιππος (επάνω στο άλογο) ο Κολοκοτρώνης μπροστά απ' το κτίριο της παλιάς Βουλής

Γεννήθηκε στο [Ραμαβούνι](#) της [Μεσσηνίας](#) και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στην [Αλωνίσταινα](#) της [Αρκαδίας](#) που ήταν τόπος καταγωγής της μητέρας του, Ζαμπίας Κωτσάκη (εκεί πήγαν οι δυο τους, μετά το θάνατο του πατέρα). Ο πατέρας του Θεόδωρου, Κωνσταντής Κολοκοτρώνης, πήρε μέρος στην [ένοπλη εξέγερση](#) που υποκινήθηκε από την [Αικατερίνη Β' της Ρωσίας](#) το [1770](#), και σκοτώθηκε μαζί με δύο αδελφούς και τον φημισμένο Πναγιώταρο στον πύργο της Κασάνιτσας από τους Τούρκους.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εισχώρησε στα σώματα των [Κλεφτών](#) της [Πελοποννήσου](#) και στα 15 του χρόνια έγινε καπετάνιος. Έχοντας αποκτήσει πείρα και στη θάλασσα ως [κουρσάρος](#), το [1805](#) πήρε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις του ρωσικού στόλου κατά το [ρωσοτουρκικό πόλεμο](#).

Τον Ιανουάριο του [1806](#) και ενώ βρισκόταν στην Πελοπόννησο βγήκε διάταγμα δίωξής του. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να ακολουθήσει πολύμηνη περιπετειώδης και δραματική καταδίωξη του από τους Τούρκους σε πολλά χωριά και πόλεις της Πελοποννήσου. Κατάφερε - μαχόμενος - να διαφύγει τελικά με πλοιάριο, φεύγοντας από περιοχή στα ανατολικά του Λακωνικού κόλπου και περνώντας στα Ρωσοκρατούμενα [Κύθηρα](#) με ενδιάμεση στάση στην [Ελαφόνησο](#) λόγω κακοκαιρίας.

Από το [1810](#) υπηρέτησε στο ελληνικό στρατιωτικό σώμα του αγγλικού στρατού στη [Ζάκυνθο](#), και τιμήθηκε με το βαθμό του ταγματάρχη για τη δράση του εναντίον των Γάλλων.

Το [1818](#) μυήθηκε στη [Φιλική Εταιρεία](#) και άρχισε να προετοιμάζει την Επανάσταση στην Πελοπόννησο. Ως απεσταλμένος της στη [Μάνη](#) σήκωσε τη σημαία της Επανάστασης στην [Καλαμάτα](#) στις [23 Μαρτίου 1821](#).

Πρωταγωνίστησε σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις του αγώνα, όπως στη νίκη στο [Βαλτέτσι \(14 Μαΐου 1821\)](#), στην [άλωση της Τριπολιτσάς \(23 Σεπτεμβρίου 1821\)](#), κατά την οποία έγινε και η [σφαγή της Τριπολιτσάς](#), όπου σφαγιάστηκαν περίπου 30.000 άμαχοι [Τούρκοι](#) και [Εβραίοι](#), στην καταστροφή της στρατιάς του [Δράμαλη](#) στα [Δερβενάκια \(26 Ιουλίου 1822\)](#), όπου διέσωσε τον Αγώνα στην Πελοπόννησο αφού πρυτάνευσαν η ευφυΐα και η τόλμη του στρατηγικού του νου. Οι επιτυχίες αυτές τον ανέδειξαν σε αρχιστράτηγο της Πελοποννήσου. Στη διάρκεια του [Εμφυλίου πολέμου](#) πολλές φορές προσπάθησε να αμβλύνει τις αντιθέσεις ανάμεσα στους αντιπάλους, αλλά παρόλα αυτά δεν απέφυγε τη ρήξη. Μετά από ένοπλες συγκρούσεις, ο ίδιος και ο γιος του συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν στο Ναύπλιο.

Αξιοσημείωτη είναι η αναφορά του Κολοκοτρώνη στα απομνημονεύματά του σχετικά με την κατάληψη της Τριπολιτσάς:

Όταν έμβηκα εις την Τριπολιτσά, με έδειξαν τον Πλάτανο εις το παζάρι όπου εκρέμαγαν τους Έλληνας. Αναστέναξα και είπα: «Άιντε, πόσοι από το σόγι μου και από το έθνος μου εκρεμάσθηκαν εκεί», και διέταξα και το έκοψαν.

Ο [Σουλτάνος](#) ζήτησε τη βοήθεια της [Αιγύπτου](#) για να σταματήσει την Επανάσταση, οπότε ο γιος του [Μεχμέτ Αλή](#) και διάδοχος του αιγυπτιακού θρόνου [Ιμπραήμ](#) αποβιβάστηκε το [1825](#) στην Πελοπόννησο. Η [Σφακτηρία](#) και το [Ναυαρίνο](#) έπεσαν στα χέρια των Αιγυπτίων και τότε ο Κολοκοτρώνης αποφυλακίστηκε για να αντιμετωπίσει τον [Ιμπραήμ](#) μαζί με τον [Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη](#). Χωρίς πολυάριθμο στρατό ξεκίνησε και πάλι τον [κλεφτοπόλεμο](#), που διήρκεσε ως το [1828](#), όταν στην Ελλάδα έφτασε το στράτευμα του στρατηγού [Μεζόν](#) με εντολή του [Καρόλου Ι΄](#) της [Γαλλίας](#) για να διασώσει την Ελλάδα από τα αιγυπτιακά στρατεύματα.

Αξίζει να τονιστεί η στρατηγική φυσιογνωμία του Κολοκοτρώνη, καθώς διοικούσε τα στρατεύματα με ιδιοφυή τρόπο, χρησιμοποιώντας τις τακτικές του κλεφτοπολέμου ώστε να μπορεί να αντιστέκεται το στράτευμα στην αριθμητική υπεροχή του αντιπάλου. Ο αγώνας του '21 ήταν δύσκολος όπως βλέπουμε στο παρακάτω απόσπασμα από τα απομνημονεύματά του.

Ο Ιμπραήμ μου επαράγγειλε μια φορά διατί δεν στέκω να πολεμήσωμεν (κατά μέτωπον). Εγώ του αποκρίθηκα, ας πάρη πεντακόσιους, χίλιους, και παίρνω και εγώ άλλους τόσους, και τότε πολεμούμε, ή αν θέλη ας έλθη και να μονομαχήσωμεν οι δύο. Αυτός δεν με αποκρίθηκε εις κανένα. Και αν ήθελε το δεχθή το έκαμνα με όλην την καρδιάν, διότι έλεγα αν χανόμουν, ας πήγαινα, αν τον χαλούσα, εγλύτωνα το έθνος μου.

Επίσης μεγάλη σημασία έδινε στην καταστροφή των πόρων (τροφές - ζωοτροφές) του αντιπάλου καθώς και στην εξασφάλιση τροφής για το στράτευμα του. Αναγνώρισε πολλές φορές το έργο και την σημασία των Ελλήνων κτηνοτρόφων, που εξασφάλιζαν με τα χιλιάδες ζώα τους τροφή για την υποστήριξη των μαχητών και γενικά της επανάστασης.

Ως το τέλος της Επανάστασης ο Κολοκοτρώνης συνέχισε να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στα στρατιωτικά και πολιτικά πράγματα της εποχής.

Υπήρξε ένθερμος οπαδός της πολιτικής του [Καποδίστρια](#) και πρωτοστάτησε στα γεγονότα για την ενθρόνιση του [Όθωνα](#). Το [1833](#), όμως, οι διαφωνίες του με την [αντιβασιλεία](#) τον οδήγησαν, μαζί με άλλους αγωνιστές, πάλι στις φυλακές του [Ιτς-Καλέ](#) στο [Ναύπλιο](#) με την κατηγορία της [εσχάτης προδοσίας](#), και στις [25 Μαΐου 1834](#), μαζί με τον [Πλαπούτα](#), καταδικάστηκε σε θάνατο. Έλαβε χάρη μετά την ενηλικίωση του Όθωνα το [1835](#), οπότε και

ονομάστηκε [στρατηγός](#) και έλαβε το αξίωμα του «Συμβούλου της Επικρατείας». Στα τελευταία χρόνια της ζωής του ο Κολοκοτρώνης υπαγόρευσε στον [Γεώργιο Τερτσέτη](#) τα «Απομνημονεύματά» του, που κυκλοφόρησαν το [1851](#) με τον τίτλο *Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 έως τα 1836* και τα οποία αποτελούν πολύτιμη πηγή για την Ελληνική Επανάσταση. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πέθανε μια νύχτα του [1843](#) από [αποπληξία](#), επιστρέφοντας από γλέντι στα βασιλικά ανάκτορα.

Σημείο αναφοράς της ομιλίας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στη [Πινύκα](#) (1838) αποτελεί το παρακάτω απόσπασμα:

Όταν αποφασίσαμε να κάμομε την Επανάσταση, δεν εσυλογισθήκαμε, ούτε πόσοι είμεθα, ούτε πως δεν έχομε άρματα, ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις, ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε: «που πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα», αλλά , ως μία βροχή, έπεσε σε όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας, και όλοι, και οι κληρικοί, και οι προεστοί, και οι καπεταναίοι, και οι πεπαιδευμένοι, και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση.

Παιδιά του ήταν ο [Γιάννης](#), που έγινε στρατιωτικός και μετέπειτα πρωθυπουργός, ο *Κωνσταντίνος*, ο *Πάνος*, που δολοφονήθηκε το [1829](#), και η *Ελένη*, σύζυγος του [Νικήτα Σταματελόπουλου](#) (Νικηταρά).

### **Εργασίες (homework) –**

1. Βρες περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή του Θ. Κολοκοτρώνη (Find more information on the life of Kolokotronis)
2. Ποιος ήταν ο ρόλος του Κολοκοτρώνη στην Ελληνική Επανάσταση 1821 (What was Kolokotronis' role in the Greek Revolution 1821)
3. Αντέγραψε τα κείμενα των λόγων του πιο πάνω (αυτά που είναι σε κίτρινο φόντο) και διόρθωσε τα ορθογραφικά λάθη (Copy the sentences by Kolokotronis above, the ones on yellow background and correct the spelling mistakes).